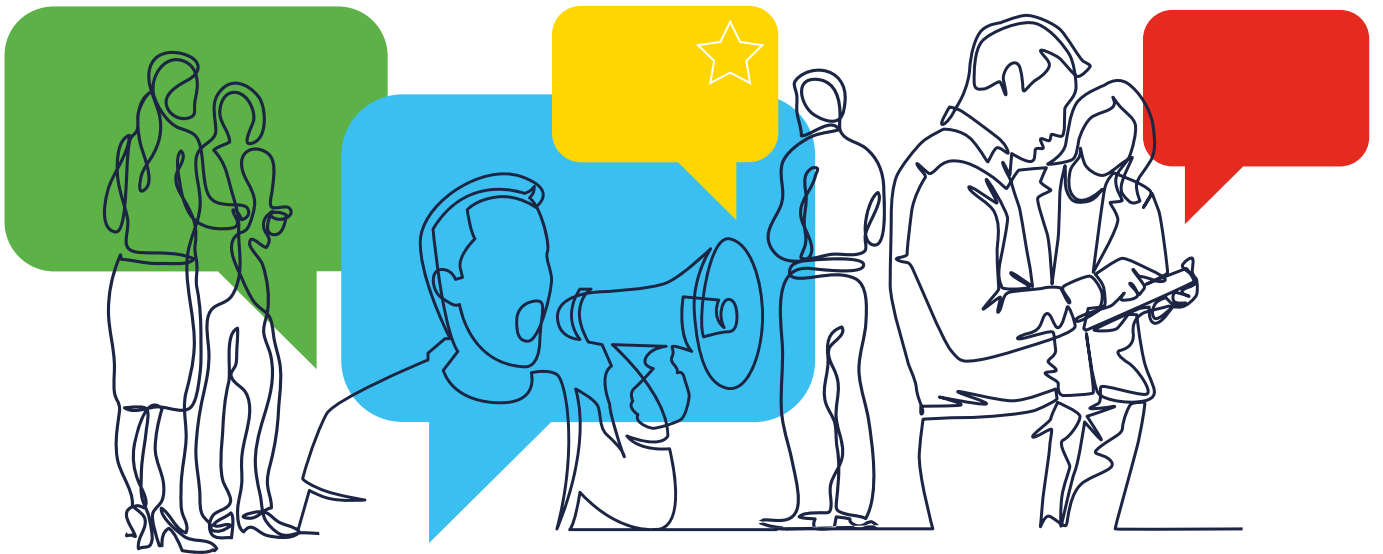

EUROOPA KODANIKUALGATUS

PELASTETAAN ELÄINKOKEETON KOSMETIIKKA – EI ELÄINKOKEILLE EUROOPASSA

OPPIA JA OHJEITA – KESKUSTELE - MUUT KÄYTTÄJÄT –
NEUVONTAPALVELU

| Sisällysluettelo

Kansalaisaloite: Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka – Ei eläinkokeille Euroopassa	3
Kampanja	4
Kampanjan vaikutukset	9

1

Kansalaisaloite: Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka – Ei eläinkokeille Euroopassa

Menestystekijät:

- Järjestäjät asettivat kerättävien allekirjoitusten määrälle maakohtaiset tavoitteet aiempien kansalaisaloitteiden perusteella ja päivittivät tiedotusstrategiaansa kampanjan edetessä.
- Kampanjalle asetettiin selvät, käytännönläheiset ja saavutettavissa olevat tavoitteet, jotka olivat EU:n perussopimusten mukaisia ja soveltuivat koko EU:hun. Aloite saavutti allekirjoitusten vähimmäismäärän 21 EU-maassa, mikä on enemmän kuin millään muulla eurooppalaisella kansalaisaloitteella. Tämä osoittaa, että eläinkokeiden lopettamista kannatetaan kaikkialla EU:ssa.
- Järjestäjät kokosivat laajan kumppaniverkoston, johon kuului mm. eläinsuojelujärjestöjä ja -yrityksiä, ja laativat viestintäaineistoa, jota kumppaneiden oli mahdollisimman helppo käyttää ja mukauttaa tarpeisiinsa.

”Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka – Ei eläinkokeille Euroopassa” on yhdeksäs eurooppalainen kansalaisaloite, jolle on kerätty vaadittu määrä allekirjoituksia ja joka on näin ollen edennyt Euroopan komission käsittelyyn. Aloitteessa pyydetään Euroopan komissiolta toimia, joilla rajoitetaan eläinten käyttöä tieteelliseen tutkimukseen, lakisääteiseen testaukseen ja koulutustarkoituksiin.

Aloitteen tavoitteena on

- turvata ja vahvistaa kosmetiikan eläinkoekieltoa: käynnistää sellainen lainsäädäntömuutos, jolla varmistetaan kuluttajien, työntekijöiden ja ympäristön suojelu kosmeettisten valmisteiden kaikkien ainesosien osalta ilman eläinkokeita ajankohdasta ja valmisteiden käyttötarkoituksista riippumatta
- muuttaa EU:n kemikaalilainsäädäntöä: varmistaa, että ihmisten terveyttä ja ympäristöä suojellaan valvomalla kemikaalien käyttöä lisäämättä uusia vaatimuksia eläinkokeista
- nykyaikaistaa EU:ssa käytettyjä tieteellisiä menetelmiä: sitoutua antamaan ennen meneillään olevan vaalikauden päättymistä säädösehdotus, jossa esitetään etenemissuunnitelma kaikkien eläinkokeiden vaiheittaiseksi lopettamiseksi EU:ssa.

”Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka” -kansalaisaloite rekisteröitiin 30.6.2021, ja sen allekirjoitusten keruu-aika alkoi 31.8.2021. Aloite sai **1 217 916 hyväksyttyä tuenilmausta, ja vaadittu vähimmäismäärä ylittyi 21 maassa.**

Kansalaisaloite toimitettiin virallisesti Euroopan komissiolle 25.1.2023 ([lehdistötiedote](#)). Komissio vastasi aloitteeseen 25.7.2023 julkaistussa tiedonannossa.

2

Kampanja

Valmistelu

Euroopan kemikaalivirasto ja komissio antoivat vuonna 2014 yhteisen lausunnon, jonka mukaan ne katsoivat, että kosmeettisissa valmisteissa käytettävien ainesosien testaus eläimillä oli edelleen sallittua tietyissä, tarkoin määritellyissä olosuhteissa. Tämä lausunto annettiin vain 18 kuukautta sen jälkeen, kun kosmetiikka-asetuksessa säädetyt kosmetiikan ainesosia koskeva eläinkoekiello ja eläinkokeilla testattuja ainesosia sisältävien kosmeettisten valmisteiden myyntikiello olivat tulleet kaikilta osin voimaan. Lausunto aiheutti hämmennystä ja tuomittiin eri puolilla EU:ta. Kampanjoituaan vuosien ajan tuloksetta viisi suurinta EU:n laajuista eläinsuojelujärjestöä (PETA, Cruelty Free Europe, Eurogroup for Animals, European Coalition to End Animal Experimentation ja Humane Society International/Europe) ehdottivat eurooppalaista kansalaisaloitetta, jolla ajettaisiin eläinkokeiden lopettamista.

”Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka” -kansalaisaloitteen järjestäjät määrittivät aloitteen tavoitteet tarkoin niin, että ne olivat (ennen kaikkea) EU:n perussopimusten mukaisia, käytännönläheisiä ja ylipäätään saavutettavissa. He käyttivät myös **oikeudellista neuvontaa**¹, jolla varmistettiin, että aloite täytti rekisteröintivaatimukset.

Valmisteluvaiheessa ”Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka” -aloitteen järjestäjät tutustuivat **aiempien kansalaisaloitteiden järjestäjien kokemuksiin** kampanjan valmistelusta ja toteuttamisesta.

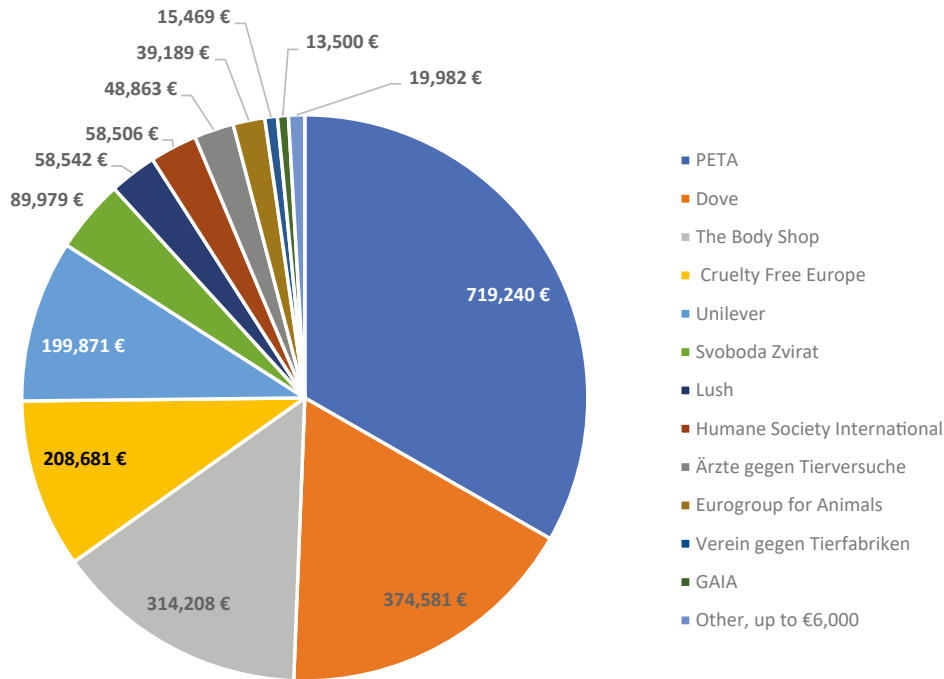
Ennen kampanja aloitusta piti luoda **kumppaniverkosto, joka pystyi tukemaan tiedotuskampanjaa verkossa**. Järjestäjät ottivat yhteyttä useisiin eläinsuojelujärjestöihin ja -yrityksiin, jotka edustavat samoja arvoja kuin ”Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka” -aloite, jotta aloitteen keskeistä viestiä saatiin levitettyä laajemmalle. Keskeisiä tekijöitä, joilla järjestäjät varmistivat verkoston aktiivisuuden koko kampanjan ajan, olivat **säännöllinen yhteydenpito kumppaneihin ja viestintäaineiston laadinta niiden käyttöön**.

”Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka” -aloitteen järjestäjät keräsivät kampanjaa varten yhteensä 2 160 615 euroa rahallista ja muuta tukea.

1 Oikeudellista neuvontaa haettiin [EU:n kansalaisaloitefoorum](#)in neuvontapalvelusta.

Rahoituslähteet (€)

| Kampanjan toteutus

”Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka” -aloitteen järjestäjät pitivät kumppaneilleen **verkko-seminaareja**, perustivat **verkkoalustan**, jossa oli tarjolla aineistoa, ja lähettivät viestejä sähköpostitse. Kampanjan edetessä järjestäjät kuitenkin siirtyivät sähköpostin sijasta käyttämään Slack-verkkoyhteistyöalustaa, jossa he jakoivat säännöllisesti tietoja, vastasivat kysymyksiin ja pyysivät kumppaneilta apua.

Kumppanien oli lisäksi mahdollista **muokata järjestäjien tarjoamia tiedotusaineistoja omiin tarpeisiinsa** ja lisätä niihin oma logonsa. Lehdistön ja yleisön kiinnostuksen herättämiseksi järjestäjät tiedottivat aloitteen tavoitteisiin liittyvistä kansainvälisistä teemapäivistä (esim. kansainvälinen kissojen päivä) ja laativat **aineistoa aloitteen kustakin kolmesta tavoitteesta. Videoiden** ja muun aineiston avulla **esiteltiin yleisölle allekirjoitusten keruualustan käyttöä**. Lisäksi kuvattiin eri kielillä videoita, joilla kampanjan puolesta esiintyi tunnettuja julkkiksia, kuten suomalainen heavybändi Lordi, muusikko Paul McCartney, koomikko Ricky Gervais, näyttelijä Evanna Lynch ja laulaja Red Canzian. Järjestäjät pitivät yhteyttä myös paikalliseen lehdistöön ja kampanjoivat suurelle yleisölle havaintoesitysten ja katutaiteen avulla.

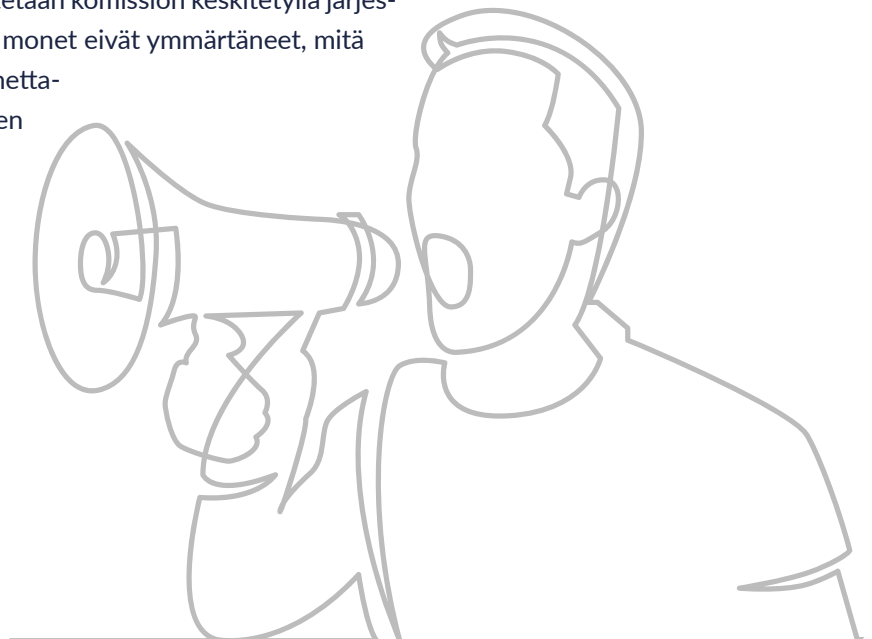
Kampanjaa koordinoitiin useiden sidosryhmien ja mielipidevaikuttajien kanssa, ja tuloksista kerättiin dataa, jonka perusteella voitiin **arvioida toimien vaikuttavuutta ja kehittää toimintaa kampanjan edetessä**. Myös ilmoittelun tuloksia seurattiin, ja jos jokin strategia havaittiin toimivaksi yhdessä maassa, sitä alettiin käyttää myös muualla.

Aloitteen promootioon osallistui 100 kansallista järjestöä kannattajineen sekä eläinkokeita vastustavia maailmanlaajuisia tuotemerkkejä, kuten Dove ja The Body Shop.

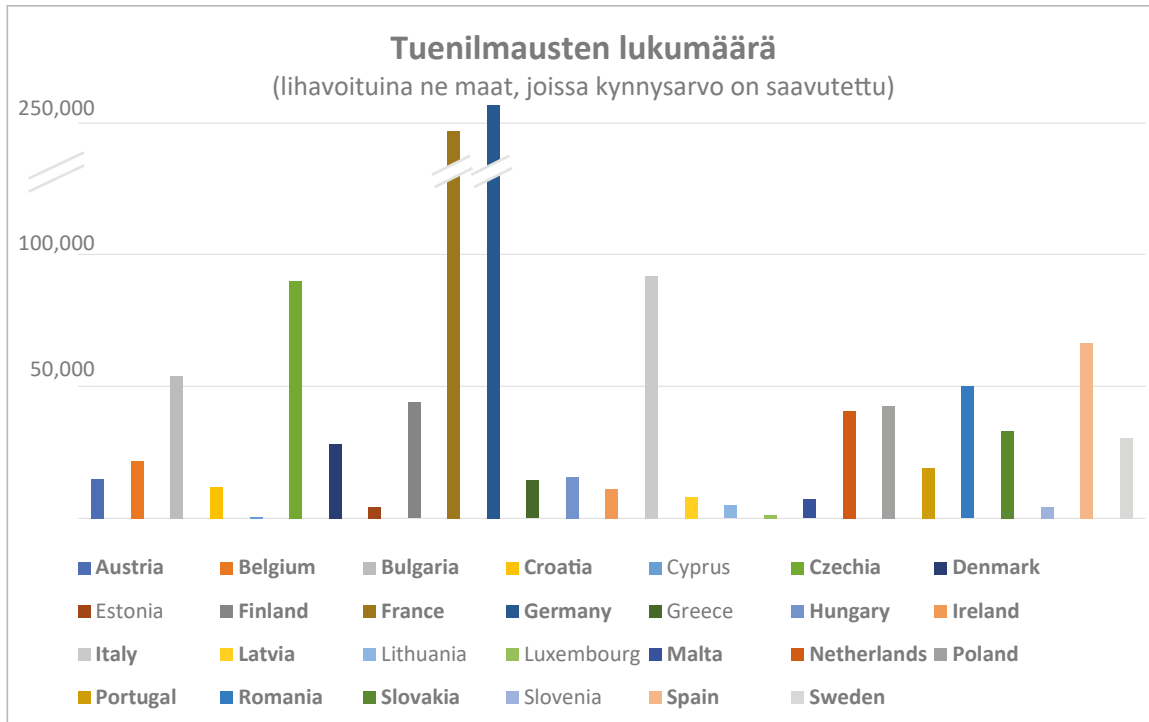
| Tuenilmausten keruu

Järjestäjät suunnittelivat tuenilmausten (eli allekirjoitusten) keruuvaiheen huolellisesti. He asettivat maakohtaiset tavoitteet, joissa otettiin huomioon kussakin maassa samankaltaisille **kansalaisaloitteille aiemmin kerättyjen allekirjoitusten määrä** ja kampanjan **tukiorganisaatioiden lukumäärä** sekä paikallisten organisaatioiden **valmiudet tiedottaa aloitteesta netissä**. Järjestäjät kartoittivat myös aloitteen allekirjoittamisen mahdollisia esteitä, joita olivat esimerkiksi teknisten välineiden ja sähköisten tunnistautumiskeinojen puute. Kun nämä ongelmat oli ratkaistu, **määritettiin tärkeimmät kohdemaat**, joissa oli määrä varmistaa, että aloitteelle saataisiin yhteensä vähintään 1 000 000 allekirjoitusta.

Huolellisesta suunnittelusta ja valmistelusta huolimatta allekirjoitusten keruuvaiheessa oli tiettyjä ongelmia. Järjestäjät joutuivatkin **muokkaamaan kampanjastrategiaansa** maissa, joissa allekirjoitusten kerääminen eteni hitaasti. Myös erilaiset kriisitilanteet edellyttivät toimien mukauttamista. Esimerkiksi Venäjän hyökättyä Ukrainaan monet kumppaniorganisaatiot halusivat suunnata energiaansa ja resurssejaan hädänalaisten auttamiseen. Vaikka opastusvideoissa selitettiin, miten aloite allekirjoitetaan komission keskitetyllä järjestelmällä, kansalaisten palautteen mukaan monet eivät ymmärtäneet, mitä heidän piti tehdä tai miksi heidän oli annettava niin paljon henkilötietoja. Lisäksi (kuten edellä mainittiin) järjestäjät halusivat seurata kampanjansa vaikuttavuutta, mutta heidän mielestään keskitetystä allekirjoitusten keruujärjestelmästä ei saanut riittävän tarkkoja tietoja², jotta sosiaalisen median kampanjastrategiaa olisi niiden perusteella voinut parantaa. Tästä huolimatta he pyrkivät mukauttamaan strategiaansa tarpeen mukaan.

² Keskitetyn keruujärjestelmän tilastotoimintoa on sittemmin parannettu.

Tuenilmausten tarkastus ja toimittaminen komissiolle

Tuenilmausten keruu ”Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka” -aloitteelle päättyi 31.8.2022. Sen jälkeen tuenilmaukset lähetettiin kuhunkin maahan kansallisten viranomaisten tarkastettaviksi. Virallisessa tarkastuksessa hyväksyttiin yhteensä **1 217 916** tuenilmausta. Maakohtainen vähimmäismäärä ylittyi 21 maassa, mikä on enemmän kuin yhdelläkään aiemmalla eurooppalaisella kansalaisaloitteella.

Tämän jälkeen aloite toimitettiin virallisesti Euroopan komissiolle 25.1.2023, mistä käynnistyi 6 kuukauden käsittelyjakso komissiossa.

Tässä vaiheessa järjestäjät ryhtyivät tarmokkaasti **viestimään aloitteestaan päättäjille**. He **ottivat yhteyttä Euroopan parlamentin jäseniin ja muihin keskeisiin poliittisiin tahoihin**. He myös laativat erilaista **tiedotusaineistoa**, kirjepohjia yms., joiden avulla kumppanit voivat esitellä aloitetta paikallisille viranomaisille. Ennen komission edustajien tapaamista ja Euroopan parlamentin kuulemistilaisuutta he laativat **perusteellisen tausta-asiakirjan** sekä vakiovastauksia usein esitettyihin kysymyksiin ja perusteettomiin tai harhaanjohtaviin väitteisiin.

Järjestäjät esittelivät aloitteensa **Euroopan parlamentissa eläinten hyvinvointia ja suojelua käsittelevän laajennetun työryhmän** kokouksessa ja tekivät aktiivisesti yhteistyötä työryhmän jäsenten kanssa ennen 10.7.2023 pidettyä parlamentin täysistuntokeskustelua.

3

Kampanjan vaikutukset

Käsittely komissiossa ja komission vastaus

Kun ”Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka” -kansalaisaloite oli toimitettu virallisesti Euroopan komissiolle, aloitteen järjestäjät osallistuivat komission järjestämään tapaamiseen 17.3.2023. Komissiosta mukana olivat muun muassa varapuheenjohtaja **Věra Jourová** ja sisämarkkinakomissaari **Thierry Breton**. [Kuvia tilaisuudesta](#)

Copyright: European Union, 2023

Euroopan parlamentti järjesti 25.5.2023 ”Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka” -aloitteesta [julkisen kuulemistilaisuuden](#). Järjestäjät esittelivät aloitteen tavoitteita ja keskustelivat niistä parlamentin jäsenten kanssa (ks. [Cruelty Free Europe Takeaways](#)). Aloitteesta keskusteltiin Euroopan parlamentin täysistunnossa 10.7.2023. [Videotallenne](#)

Komissio vastasi ”Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka” -kansalaisaloitteeseen 25.7.2023 antamassaan [tiedonannossa](#). Se suhtautui aloitteeseen myönteisesti ja totesi, että eurooppalaiset kantavat laajalti huolta eläinten hyvinvoinnista. Tiedonannossa arvioitiin aloitteen kutakin ehdotusta erikseen. [Lehdistötiedote](#)

Tiedonannossa korostettiin, että EU ajaa etulinjassa eläinkokeiden käytön asteittaista lopettamista ja ylipäänsä eläinten hyvinvoinnin parantamista. ”Pelastetaan eläinkokeeton kosmetiikka” -aloitteen tavoitteiden osalta komissio ehdotti seuraavia lainsäädäntöön liittyviä ja muita toimia:

- jatketaan eläinkoekiellon täytäntöönpanoa ja sen valvontaa EU:n kosmetiikka-asetuksen puitteissa
- harkitaan, onko tarvetta tehdä lainsäädäntömuutoksia, joilla selvennetään EU:n kosmetiikka- ja REACH-asetusten välisiä yhtymäkohtia meneillään olevan oikeuskäsittelyn tulosten perusteella
- aletaan laatia yhteistyössä sidosryhmien kanssa etenemissuunnitelmaa, jonka mukaan kemikaaliturvallisuusarvioinneissa käytettävät eläinkokeet korvataan vaiheittain muilla menetelmillä
- käynnistetään toimia, joilla nopeutetaan eläinkokeiden vähentämistä tutkimuksessa ja koulutuksessa (mm. järjestetään valmistelevia työpajoja) ja tuetaan uransa alkuvaiheessa oleville tutkijoille suunnattavia uusia koulutusaloitteita
- jatketaan eläinkokeille vaihtoehtoisten menetelmien tutkimuksen tukemista EU-varoin.

Kansalaisaloitteen järjestäjät keskustelivat komission vastauksesta EU-komissaari Virginijus Sinkevičiusin kanssa 8.11.2023.

Copyright: European Union, 2023

Vinkkejä tuleville kansalaisaloitteiden järjestäjille

- Valmistele aloite ja kampanja huolellisesti.
- Tee muiden organisaatioiden osallistumisesta kampanjaan mahdollisimman helppoa (esimerkiksi käännetä tiedotteet ja digitaalinen aineisto eri kielille ja laadi ne niin, että niitä voi muokata tapauskohtaisesti).
- Ei riitä, että kampanjatiimissä on vain jäseniä, joilla on tietoa kansalaisaloitteen aiheesta. Lisäksi tarvitaan ihmisiä, jotka osaavat laatia kiinnostavaa tiedotusaineistoa, analysoida kampanjan tuloksia, ylläpitää yhteistyötä muiden kanssa ja pitää yhteyttä aiheesta kiinnostuneisiin Euroopan parlamentin jäseniin.
- Pidä kirjaa varainhankinnasta ja -käytöstä (myös luontoissuorituksina annettavasta tuesta), koska laki edellyttää yli 500 euron tuen ilmoittamista (koskee myös luontoissuorituksia, joiden arvo ylittää tämän rajan).